

Vychodí mimo pondelku a piatku každý deň, vpredvečer dátumu o 6. hod.

Redakcia a administrácia:
Budapešť, VIII.,
Mária ul. č. 15.
Telefon: József 12-97.

SLOVENSKÝ DENNÍK

Predplatné:
na rok K 20.—
na pol roka K 10.—
na štvrt roka K 5.—
na mesiac K 1.75

Do Nemecka i
Srbska ročne
24 korún. Do
ostatného cu-
dzozemska i do
Ameriky ročne
32 korún.

Ročník V. Číslo 164.

BUDAPEŠŤ, v stredu, 30. septembra 1914.

Jednotlivé čísla po 6 hal.

So severného bojišťa.

O srážkach v priesmykoch severovýchodných Karpatov vydali včera dve úradné zprávy. Obe sú upokojujúce. Rusov podarilo sa zatlačiť po hranice a iste podarí sa ich aj vyhnaf z krajiny. Máme dosť vojska, aby sme obránili našu krajinu i proti väčším vpádom ruskej armády. Dľa úradnej zprávy není vytvorené, že terajšie ruské vpády sú iba demonstráciou, ktorou chcú Rusi odvrátiť pozornosť našich vojsk a obecnstva od nastávajúcich udalostí na hlavnom bojišti v západnej Haliči.

Prichádzajú zprávy aj o tom, že sa ruské bojište onedlho značne zmení a sice v náš prospech. Nemecký generál Hindenburg v čele mocnej armády napreduje proti Rusom, ktorým znemožnil všetku ofenzívu, ba sám zahájil ofenzívu proti nepriateľovi a sice v jeho vlastnej zemi. Toto bude mať za následok, že na haličskom bojišti nastane polohenie lepšie, než doteraz bolo a ruská armáda jestli mala v úmysli útočiť na Uhorsko, bude sa musieť vzdať tohoto svojho plánu, lebo všetku jej silu poviaže spomínaná a už aj zahájená ofenzíva.

Boje v karpatských priesmykoch.

Budapesti Tudósító uverejňuje 28. sept. večer:

Ponevác s obcou Volovce (Ökörmező) v stolici marmarošskej prestalo telefonické spojenie, bolo v obecnstve badať istý nepokoj. Avšak dľa dnes došlých zpráav tiahly ta novšie naše voje, následkom čoho sa polohenie úplne zmenilo a ku obavám niet vôbec žiadnej príčiny.

Z Ungváru dľa zprávy sice ešte nepotvrdenej, ale z hodnoverného prameňa pochádzajúcej na okolí Malomrétyu byly včera predpoludním boje a dnes boli Rusi zase zahnaní až po Užok.

V turjaremskej doline naša užhorodská vojenská sila hľadala a pravdepodobne aj našla spojenie s vojami vyslanými z Munkácsu. Udaťne aj od Svinnej došlo väčšie vojsko. Po stanicu Csontos chodia vlaky.

Druhá úradná zpráva.

Budapesti Tudósító oznamuje 28. sept. večer o 11. hod.

V priesmykoch severovýchodných Karpatov byly aj dnes boje s ruskými vojami, ktoré naše ta došlé posily zatlačily až po hranice, tak že Rusom nikde sa nepodarilo od pohraničných končín hlbšie vniknúť do krajiny. Najbližšia budúcnosť ukáže, či išlo tu len o jednoduchú demonstráciu, ktorú na ochranu hraníc postavené vojsko naše ľahko zatlačí, a či ide o systematické útočenie ruskej válečnej sily, v ktorom páde istá časť našej operujúcej armády musela by tu podujať boj. Ani v tomto poslednom páde niet príčiny ku žiadnym strachom, lebo máme dosť válečnej sily na odrazenie prípadného ruského útoku.

Nemecká ofenzíva proti Rusku.

Berlínsky „Lokalanzeiger“ píše: Po krákom, ale potrebnom odpočinku nášeho voj-

ska všeobecnou energickou ofenzívou preložíme bojište do ruskej zeme. Naše voje maširujú smerom Lomsa, Bialystok, Grodno, Orany, Olita, Ponejes, Savli a Mozejki. Naša fronta je päťstokilometrov široká. Osud Osovca a Libavy dnes zajtra tiež sa rieši. Pred Osovcom, ktorý je modernou pevnosťou, nemecké delá už hrmia. Narevskej armády generála Samsonova už viac niet, tá bola zničená porážkou, ktorú utrpela pri Tannenbergu. Jej trosky a pozostatky pridaly sa ku posádkam vo Varšave, v Ostrolenke, v Lomši. Proti Grodnovu a Kovnu vyslané byly obliehajúce voje. Nemecké voje sú pevné v presvedčení že musia zvíťaziť a slepo dôverujú maršalovi Hindenburgovi, ktorý ich aj dosiaľ viedol od víťazstva k víťazstvu.

Všetkými silami na Rusov.

Zo Stockholmu oznamujú: Petrohradský dopisovateľ „Dail Telegraphu“ poslal svojmu časopisu do Londýna tento telegram:

„Tu niet viac žiadnej pochybnosti, že sa nemecký válečný plán úplne zmenil. Dľa toho nemecké hlavné vodcovstvo na západnom bojišti ponechať chce len toľko vojska, koľko je nezbytné potrebné na ochranu hraníc a všetku svoju ostatnú silu sústredí k veľkému útoku proti Rusku. Vo Východnom Prusku stojí už jedenásť nemeckých armádnych sborov, spolu asi 600.000 mužov a tento počet so dňa na deň rastie. Tieto dni radil sa cisár Vilhelm s nemeckými panovníkmi a rozhodnul sa, že sám prevezme hlavné vodcovstvo na ruskom bojišti.“

„Vossische Ztg.“, ktorá dostala túto zprávu, poznamenáva:

— Tak sa zdá, že Angličania sú výtečne orientovaní o našej válečnej sile a úmysloch cisára Vilhelma. Qui vivra verri!

Válečné chýry.

— Dľa zprávy Berl. Tagbl. nad Varšavou lietal Zeppelinov balón a hodil na mesto dve bomby.

— 23. sept. večer asi zo 60 hláv pozostávajúca čerkeská tlupa vtrhla do Čenstochovej, zmocnila sa stráže a vnikla do viacerých hostincov a obchodov. V jednom hostinci bolo práve mnoho nemeckých ofícierov, ktorí chopili sa zbrane. Po krátkej bitke Čerkesi odváľali z mesta, ale prv zničili telefonické a telegrafické spojenie.

— V bitke pri Sienave vyznačili sa poľskí legiónári z okolia Tomaszowa, sami 17—20 roční mladci.

— Poľské isty píšú, že vo Varšave na rozkaz guvernéra grófa Turpina chytili náčelníka mestskej polície Mayera, lebo sa dal vojenským dodavateľom podplatiť 200.000 rublami. Chytili aj Molyszera, správcu mestského divadla, ktorý vraj pol miliona rublov spreneveril pri stavbe divadla. — Cez Rím oznamujú z Petrohradu, že z rakúsko-uhorskej armády zajatých vojakov nepostelajú na Sibír, lež dľa úradnej zprávy internujú ich v Minsku a v Smolensku ležiacom na železničnej čiare medzi Varšavou a Moskvou.

Šofér belgického kráľa.

Francúzske časopisy oznamujú: Pred niekoľkými dňami belgický kráľ Albert vyviezol

sa na svojom automobile, aby si obzrel vonkajšie opevnenia. Na ceste kráľ zbadal, že šofér vedie automobil vždy bližšie a bližšie ku nemeckej bojovnej čiare. Kráľ rozkázal, aby zastal, ale šofér ešte s väčšou rýchlosťou pustil automobil, až kráľ vytiahol revolver a šoféra zastrelil. V šoférových vreckách našly listy, z ktorých vraj vysvitlo, že Nemci podplatili šoféra a sľúbili mu vraj stotisíc frankov odmeny, jestli kráľa pri vychádzke zaveze na nemeckú čiaru. Nemecké časopisy vyhlasujú túto históriu za jednoduchú vymysleninu. Z celej veci je vraj len to pravda, že Nemci Antwerpeny už úplne obkolesili.

Boje v Srbsku.

V Srbsku naše vojsko stále bojuje. Boje tieto sú ťažké, úporné, lebo na ťažkom teréne treba krok za krokom zaujímať výtečne opevnené nepriateľské pozície. Srbi sa bránia húževnate, ba zúfale. Vzдор všetkým ťažkostiam vojsko naše napreduje. Vojenské vodcovstvo žiadnych zpráav nevydáva, lebo chce pred verejnosť vystúpiť až vtedy, keď akcie nášho vojska budú skončené. Z hlavného stánu však došly chýry, že polohenie nášho vojska v Srbsku je veľmi výhodné a že ono stále postupuje.

Cez Bulharsko prichádzajú o vnútorných pomeroch Srbska rozličné zprávy, ktoré hovoria, že v Srbsku je rozhorčenosť na najvyššom stupni, sediaci sa búria, lebo za rekvirované provozy, za dobytok a iné pre vojsko potrebné veci nedostali ešte peniaze. Ruská pomoc úplne vystala. Srbsko je od sveta odrezané, dovoz potravných článkov je nemožný a preto na mnohých miestach panuje hlad. Vláda a vedúce úrady z Nišu stroja sa presťahovať do Skoplje. Generála Kondiča, veliteľa timockej divízie pozbavili veliteľstva pre nešťastný vpád do Sriemu, pri ktorom takmer celá divízia zahynula.

Boje vo Francúzsku.

Na západnom bojišti dľa úradnej zprávy polohenie sa nezmenilo. Francúzska úradná zpráva prezrádza, že francúzsko-anglická armáda na ľavom krídli utrpela porážku, ale keď ohrozené krídlo dostalo posily, znova podujalo urputný boj, ktorý ešte trvá. Na túto zprávu z Berlína dokladajú, že je polohenie nemeckej armády výtečné a že rozhodnutie, ktoré bude nemeckým zbraniam prajné, očakávať sa môže už v najbližší čas.

Na dlhej bojovnej čiare francúzskej najkrvavejšie boje sú okolo záverečnej pevnosti Verduna, kde už húkajú známe obrovské 42-centimetrové mažiare nemecké a naše ťažké motorové baterie, ichž účinok je hrozny.

Paríž tŕpne a chystá sa, že ho Nemci budú obliehať. Jak Nemci porazia Francúzov v terajšej obrovskej bitve, potom už nemecké voje nikdo nezastaví po Paríži. A hlavnému mestu Francúzska hrozí ten istý osud, jaký ho stihnul r. 1871. Francúzi sice netratia nádeje na konečné víťazstvo a práve v posledných dňoch chlapia sa veľmi, nuž ale situácia Francie je predsa len nanajvyš kritická. — Z Paríža podvracajú zprávy, že by bol predseda Poincaré a niekoľko členov vlády odcestovalo do Londýna. Poincaré i všetci členovia vlády sú v Bordeaux.

